

Gemeente Aa en Hunze

Accountantsverslag naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole over het jaar geëindigd op 31 december 2018

Audit & Assurance

**Aan de gemeenteraad van de
gemeente Aa en Hunze**

Postbus 93
9460 AB GIETEN

Datum:
24 juni 2019

Ons kenmerk:
3114721680/2019.069961/TMO

Behandeld door:

De heer drs. H. Kuperus RA

Director
06 5204 8549
DKuperus@deloitte.nl

De heer S. Nijemcevic MSc

Manager
06 1312 7422
SNijemcevic@deloitte.nl

Geachte leden van de raad,

Graag bieden wij u hierbij ons accountantsverslag aan met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2018 van de gemeente Aa en Hunze. Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2018 van de gemeente Aa en Hunze

De jaarrekening 2018 van de gemeente Aa en Hunze geeft een getrouw en rechtmatig beeld

De jaarrekening 2018 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Aa en Hunze. Bij deze jaarrekening geven wij een goedkeurende verklaring af, voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met onze opdrachtbevestiging van 3 oktober 2018 en ons dienstverleningsplan.

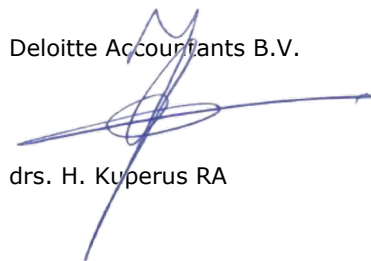
Wij bespreken onze bevindingen met de auditcommissie

Wij hebben deze rapportage tijdens de bijeenkomst met de auditcommissie op 12 juni 2019 besproken. Wij hebben de inhoud van dit accountantsverslag tevens op 16 mei 2019 met de wethouder financiën, teamleider financiën, de concerncontroller en de betrokken medewerker financiën afgestemd.

Graag danken wij u en uw medewerkers voor de medewerking die wij hebben ervaren tijdens onze controle.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

drs. H. Kuperus RA

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Belangrijkste bevindingen uit onze controle	5
3. De financiële positie van uw gemeente	17
4. Overige aangelegenheden	18

Bijlagen

Bijlage A: Onafhankelijkheid	20
Bijlage B: Niet-gecorrigeerde controleverschillen	22

1. Inleiding

Ons oordeel

Wij hebben onze controle van de jaarrekening 2018 van de gemeente Aa en Hunze afgerond. Bij deze jaarrekening geven wij een goedkeurende verklaring af, voor zowel het aspect getrouwheid als rechtmatigheid.

Geen feitelijke niet-gecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot SiSa

Wij hebben geen controleverschillen (fouten en/of onzekerheden) in de verantwoorde informatie in de SiSa-bijlage 2018 geconstateerd.

Geen feitelijke niet-gecorrigeerde controleverschillen geïdentificeerd met betrekking tot de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Wij hebben tijdens onze controle geen niet-gecorrigeerde feitelijke afwijkingen geïdentificeerd groter dan onze rapporteringsdrempel die van invloed zijn op de WNT.

Onze opdracht is ongewijzigd uitgevoerd

Met de opdrachtbevestiging van 3 oktober 2018 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2018. Naast de opdrachtbevestiging zijn bepalend voor onze controle:

- Het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado).
- Het controleprotocol d.d. 20 december 2018 van de gemeente Aa en Hunze (op grond van artikel 213 van de Gemeentewet).
- Het door uw raad op 20 december 2018 vastgestelde normenkader 2018.

De reikwijdte van onze controle staat omschreven in de opdrachtbevestiging en is nader omschreven in het auditplan. Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking of wijziging in de reikwijdte van onze controle. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2018 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente

Ons zijn geen relaties bekend tussen Deloitte Accountants B.V. en haar zuster- en/of dochterondernemingen of de memberfirms van Deloitte Touche Tohmatsu Limited en hun respectievelijke zuster- en/of dochterondernemingen en uw gemeente, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid.

Onze volledige onafhankelijkheidsbevestiging is te vinden in bijlage A bij deze rapportage.

2. Belangrijkste bevindingen uit onze controle

In dit hoofdstuk vatten wij de kernpunten van onze jaarrekeningcontrole 2018 samen

De kernpunten hebben wij opgenomen in ons dienstverleningsplan welke we op 12 november 2018 met de auditcommissie hebben besproken. De met u afgestemde kernpunten voor onze controle zijn

1. Grondexploitaties	(§ 2.1)
2. Sociaal domein	(§ 2.2)
3. EU-aanbesteding	(§ 2.3)
4. Voorzieningen	(§ 2.4)
5. Begrotingsrechtmatigheid	(§ 2.5)
6. SiSa	(§ 2.6)
7. Management override (voorgeschreven significant risico)	(§ 2.7)
8. Wet Normering Topinkomens (WNT)	(§ 2.8)
9. Frauderisico's	(§ 2.9)

Naast de met u afgestemde kernpunten, staan wij stil bij een aantal overige onderwerpen die een belangrijk element vormen in de jaarrekening en dus voor onze controle. Dit betreffen:

10. Overige bevindingen	(§ 2.10)

Materialiteit

Bij de jaarrekeningcontrole stellen wij vast of de jaarrekening is opgesteld volgens de geldende verslaggevingsvoorschriften en of de door u opgestelde jaarrekening een getrouw beeld van de werkelijkheid geeft. Onze controle houdt niet in dat wij alle posten controleren. Onze aanpak heeft als doel om belangrijke onjuistheden en of onrechtmatigheden te ontdekken, rekening houdend met de voor gemeente Aa en Hunze geldende materialiteitsgrenzen.

Na voltooiing van onze controle hebben wij, naar aanleiding van de feitelijke cijfers over 2018, de in eerste instantie bepaalde materialiteit opnieuw beoordeeld en vastgesteld dat de door ons gehanteerde materialiteit passend is voor onze controle.

Wij hebben de volgende materialiteiten ofwel goedkeuringstoleranties gehanteerd:

Goedkeuringstoleranties		2018	2017
Fouten	1% van de totale lasten	627.000	600.000
Onzekerheden	3% van de totale lasten	1.881.000	1.800.000
Rapporteringstoleranties		2018	2017
Fouten	5% van de goedkeuringstoleranties	31.350	30.000
Onzekerheden	5% van de goedkeuringstoleranties	94.050	90.000

2.1 Grondexploitaties

Het actualisatie- en waarderingsproces van de gemeente

Het actualisatie- en waarderingsproces van de grondexploitaties vindt plaats na afronding van het boekjaar. Dit proces hebben wij dan ook niet tijdens de interim-controle getoetst maar tijdens de jaarrekeningcontrole.

Opvolging aandachtspunten

Zowel na afronding van de controle van het voorgaande boekjaar als bij de interim-controle hebben wij u op een aantal aandachtspunten gewezen inzake het actualisatie- en waarderingsproces van de grondexploitaties. Deze aandachtspunten betroffen:

Advies	Status
1. Het uitvoeren van extern onderzoek naar de actuele vraag aan bedrijventerreinen	1. Niet Opgevolgd
2. Het uitvoeren van extern onderzoek naar de actuele vraag aan woningbouwkavels	2. Opgevolgd (onderzoek loopt)

1. Het uitvoeren van extern onderzoek naar de actuele vraag aan bedrijventerreinen

Wij hebben bij de jaarrekeningcontrole van 2017 gerapporteerd dat de behoefte aan kavels voor bedrijventerreinen enkele jaren geleden in kaart is gebracht. Omdat het hier aan ten grondslag liggende onderzoek alweer enige jaren oud was, en mogelijk achterhaald, hebben wij u geadviseerd om in 2018 danwel in het voorjaar 2019 opnieuw deskundig extern onderzoek te laten verrichten om de actuele vraag naar bedrijventerreinen in de gemeente in kaart te brengen. De gemeente heeft dit niet opgevolgd. Voor de uiteenzetting van onze conclusies verwijzen wij naar de passage omtrent de bedrijventerreinen.

2. Het uitvoeren van extern onderzoek naar de actuele vraag aan woningbouwkavels

De gemeente heeft een extern onderzoek uit laten voeren om de actuele vraag naar de woningbouwkavels met betrekking tot het project Nooitgedacht in kaart te brengen. Dit betreft veruit het grootste complex en daarom is het logisch dat juist dit complex onderwerp van onderzoek is.

De interne controles op de waardering van de grondexploitaties

Tijdens onze interim-controle hebben wij met uw organisatie afspraken gemaakt om de dossiervorming van de gemeente met betrekking de parameters en uitgangspunten welke door de gemeente zijn gehanteerd, specifiekere dan in voorgaande jaren, te onderbouwen. Wij waren hierbij voornamelijk op zoek naar zichtbare controle-documentatie van de door de gemeente zelf uitgevoerde interne controles. Wij hebben geconstateerd dat deze afspraken in voldoende mate hebben geleid tot de verwachte verbeterlag.

De uitkomsten van onze controlewerkzaamheden

De grondexploitaties zijn als volgt opgenomen in de jaarrekening van de gemeente:

	Boekwaarde	Voorziening	Balanswaarde
Woningbouw	7.666.134	193.801	7.472.334
Bedrijventerrein	2.157.600	500.000	1.657.600
Totaal	9.823.734	693.801	9.129.934

De waarde van de voorraad gronden is ten opzichte van 2017 (€ 10.359.464) met circa € 1.229.000 gedaald. Deze mutaties betreffen de gemaakte kosten van € 557.000, de gerealiseerde verkopen van € 2.261.000, een vrijval van voorziening van € 90.000 en een winstneming van € 385.000.

Bij onze beoordeling van de door de gemeente gehanteerde veronderstellingen in de actualisatie van de grondexploitaties, zijn vooral de uitgangspunten voor de planning (fasering), programmering, het prijsbeleid, maar ook de parameters voor kosten- en opbrengstenstijging en de gehanteerde rekenrente (renteomslagmethode) in overweging genomen. Onze controle richt zich daarom op de volgende onderdelen:

- Of de afzonderlijke veronderstellingen redelijk lijken, onderling afhankelijk en intern consistent zijn en of de veronderstellingen redelijk lijken wanneer ze collectief of in samenhang met andere veronderstellingen worden beschouwd.
- Of de veronderstellingen in de markt de waarneembare veronderstellingen op passende wijze weerspiegelen, met andere woorden is er consistentie met de algemene economische omgeving en de economische omstandigheden in/bij uw gemeente.
- Of de veronderstellingen aansluiten op de (vastgestelde) plannen (besluiten) van de raad.
- Of de veronderstellingen consistent zijn met de ervaringscijfers van de gemeente (met andere woorden, is historische informatie representatief voor toekomstige situaties).

Wij hebben vastgesteld dat de door de gemeente gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen redelijk zijn tegen de achtergrond van de werkelijke uitkomsten in voorgaande verslagperiodes, de huidige economische ontwikkelingen en niet strijdig zijn met voornemens en (vastgestelde) plannen van de raad. Dit leidt tot het volgende overzicht.

Uitgangspunten

Wanneer het gele bolletje dichtbij de blauwe kleur ligt, vinden we het gekozen standpunt van de gemeente (té) voorzichtig. Indien het bolletje dichtbij de rode kleur ligt, vinden wij het gekozen standpunt van de gemeente (té) optimistisch.

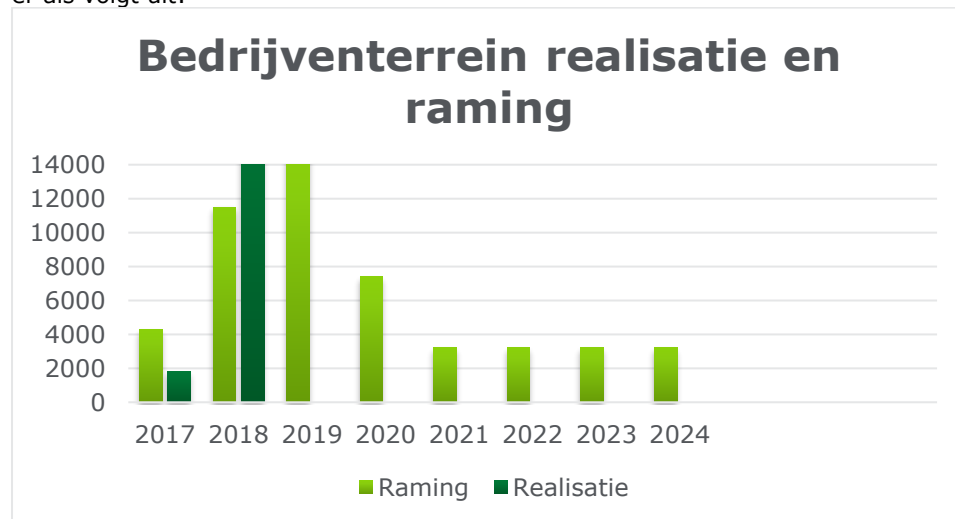
Zoals uit het overzicht blijkt, liggen alle bolletjes op het groene deel van de balk. Dit betekent dus dat de uitgangspunten op basis van de door de gemeente aangeleverde onderbouwing door ons plausibel worden geacht.

Prognose afgifte bedrijventerreinen

De prognose van de uitgifte van de bedrijventerreinen bestrijkt een periode die loopt tot en met 2024. De gemeente heeft één bedrijventerrein in exploitatie, Bloemakkers. De looptijd van de exploitatie is met 3 jaar verkort (in 2017: eind 2027). In totaal dient de gemeente in de periode 2019-2024 nog 35.000 m² te verkopen. Gemiddeld bedraagt dit 5.833 m² per jaar.

Zoals door ons voorgaand jaar gerapporteerd, liep de verkoop voorgaande jaren achter vanwege de onzekerheid met betrekking tot de komst van een tijdelijke AZC. Deze onzekerheid is in 2018 weggenomen en de komst van een tijdelijke AZC is definitief van de baan. Vanaf 2017 is een stijgende trend in de verkopen geconstateerd. In 2017 is ca 1.800 m² verkocht. De gemeente heeft voor 2018 voor 11.500 m² aan verkopen geraamd en voor ca 20.000 m² verkopen gerealiseerd. De raming is hiermee ruimschoots gehaald. Van de resterende ca 35.000 m² nog te verkopen, raamt de gemeente 15.000 m² in 2019.

Tijdens onze controle was er voor 2019 sprake van een reservering voor 8 kavels met een oppervlakte van ca 20.800 m², met een (beperkte) kanttekening dat deze verkopen nog wel gepasseerd moeten worden. Het programma van de gemeente ziet er als volgt uit:

Op basis van deze informatie valt te constateren dat de interesse toeneemt en de verkopen zeer waarschijnlijk in 2019 gerealiseerd zullen worden. Wij achten de prognose van de gemeente dan ook aannemelijk.

Dat geldt ook voor de prognose op langere termijn. De behoefte aan kavels voor bedrijventerreinen is enkele jaren geleden in kaart gebracht en de looptijd is verkort van 2027 naar 2024. Gezien de nog te verkopen oppervlakte achten wij de programmering plausibel.

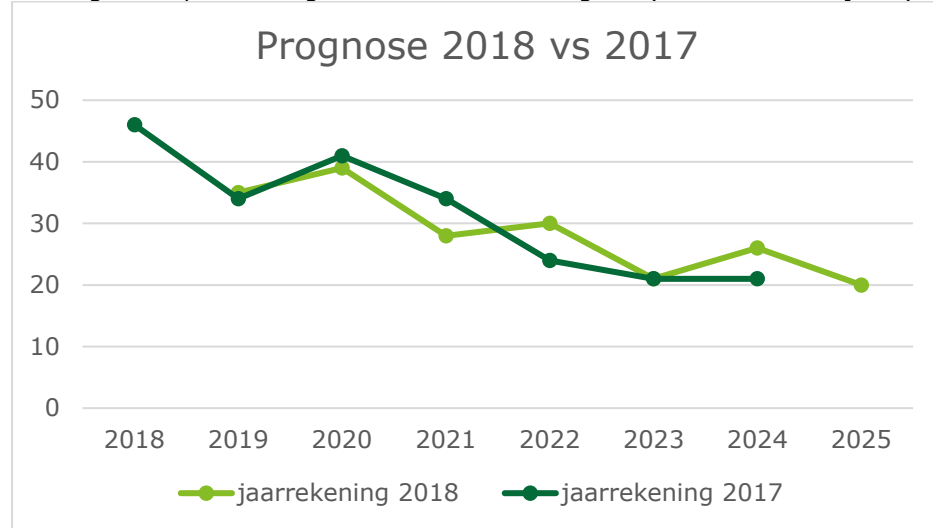
Prognose afgifte woningbouw

De prognose van de uitgifte van de woningbouw loopt tot en met 2025. In totaal dient de gemeente nog 199 kavels per ultimo 2018 (2017: 221) te verkopen. Waarvan 186 kavels in het project Nooitgedacht. De prognose in het project Nooitgedacht is ten tijde van de jaarrekeningcontrole 2018 aangepast. De looptijd van het project Nooitgedacht is met één jaar verlengd tot en met 2025.

De overige exploitaties in de woningbouw hebben allen een looptijd tot 2021 of korter en een boekwaarde van in totaal € 188.000. De resterende te verkopen kavels zijn van geringe omvang. Om die reden vinden wij het plausibel dat de gemeente alleen een extern onderzoek heeft laten uitvoeren naar het project Nooitgedacht.

Wij hebben de woningbouwprognose van de gemeente beoordeeld aan de hand van het externe onderzoek dat de gemeente heeft laten uitvoeren, bevolkingsprognoses, alsmede de door de gemeente aangeleverde onderbouwingen in de vorm van (concept-) koopaktes. Op basis van onze analyse achten wij het woningbouwprogramma van de gemeente plausibel.

Het uitgiftetempo van de gemeente ziet er als volgt uit (komende zeven jaren):

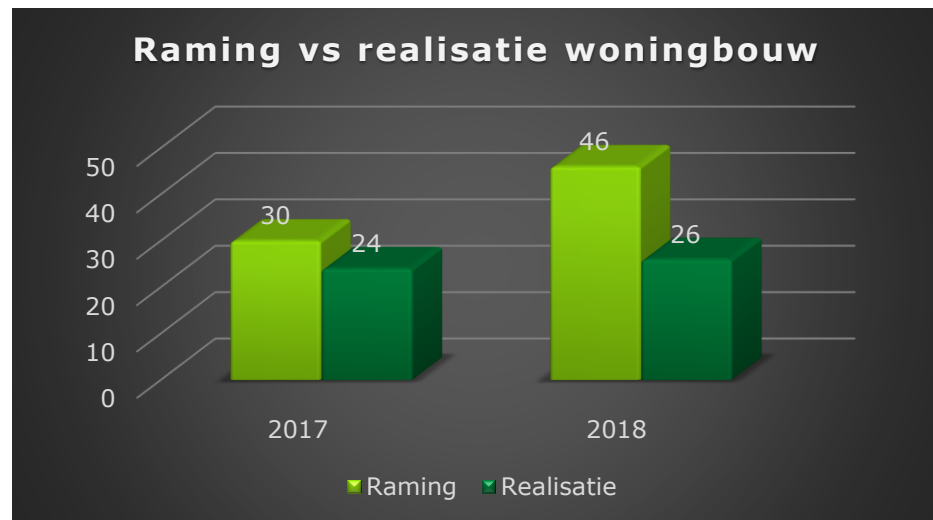

Wij hebben de realisatie van de afgelopen twee jaren vergeleken met de oorspronkelijke raming. Uit voorgaand overzicht blijkt dat de gerealiseerde verkopen de laatste jaren achter zijn gebleven bij de verwachtingen. Voor 2018 verwachtte de gemeente 46 kavels te verkopen. De gemeente heeft in werkelijkheid 26 kavels verkocht. Het verschil tussen de begrote verkopen en de werkelijke verkopen komt hoofdzakelijk door tegenvallende verkopen bij de exploitatie Nooitgedacht (geraamd: 33 – werkelijk: 17). In de komende zeven jaren verwacht de gemeente 199 kavels te verkopen, gemiddeld betreft dit 28 kavels per jaar. Daarvan hebben 186 kavels betrekking op het complex Nooitgedacht. De raming voor Nooitgedacht voor 2019 betreft 29 kavels. Het blijkt dat er in de eerste 4 maanden van 2019 6 kavels verkocht zijn en 4 kavels gereserveerd.

Hoewel extern onderzoek aantoont dat er voldoende behoefte is binnen de gemeente aan de kavels van het project Nooitgedacht, is niet meteen duidelijk hoe snel de kavels verkocht kunnen worden. De gemeente heeft dit zelf ook onderkend en aangepast door temporisering toe te passen in de herijkte raming van het project Nooitgedacht. Hiermee is de programmering onzes inziens plausibel.

Plankosten

Een onderdeel van het actualisatie- en waarderingsproces betreffen de plankosten. De gemeente heeft de plankosten onderbouwd met offertes, m²- berekeningen, ervaringscijfers en marktgegevens. Wij hebben op basis van deze onderbouwing vastgesteld dat de door de gemeente gehanteerde plankosten plausibel zijn.

Parameters (rekenrente, opbrengststijging en kostenstijging)

De gemeente hanteert de volgende parameters in haar grondexploitaties:

Projectrente	1,00%
Disconteringsvoet	2,00%
Kostenstijging	3,00%
Opbrengstenstijging	0,00%

De gemeente heeft de parameters onderbouwd met berekeningen, ervaringscijfers en marktgegevens. De gemeente past, conform voorgaand jaren, 0% opbrengstenstijging toe. Wij achten de aanpak van de gemeente te conservatief. Gezien de marktgegevens en de economische ontwikkeling, vooral gebaseerd op de landelijk geaccepteerde rapportages van bureau Metafoor, achten wij 1% opbrengstenstijging aannemelijk.

Wij hebben daarom een scenarioanalyse uitgevoerd op de prognose van het project Nooitgedacht en Bloemmakers. Het toepassen van 1% opbrengstenstijging heeft directe gevolgen voor de eindwaarde van de beide complexen van € 440.000 positief. Dit betreft een schattingonzekerheid die ook toegelicht is in de jaarstukken.

Wij hebben op basis van deze onderbouwing vastgesteld dat de overige door de gemeente gehanteerde parameters plausibel zijn.

Verkoopprijzen

Uit zowel de gerealiseerde verkopen als uit de conceptovereenkomsten blijkt dat de door de gemeente gehanteerde prijzen plausibel zijn.

Toepassing POC- methode

Met ingang van 2017 zijn de verslaggevingsvoorschriften met betrekking tot het nemen van winsten gewijzigd. De Commissie BBV geeft voor het tussentijds winst nemen aan dat de afweging tussen het voorzichtigheidsbeginsel en het realisatiebeginsel nader dient te worden uitgewerkt, bijvoorbeeld in de Financiële verordening. Het voorzichtigheidsbeginsel leidt er immers toe dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Dit betekent echter niet dat pas winst moet worden genomen bij het afsluiten van het grondexploitatiecomplex. Er zijn situaties denkbaar waarbij reeds eerder voldoende zekerheid bestaat over de omvang van de winst. Volgens het realisatiebeginsel dient in die gevallen de winst dan ook te worden genomen. Hierbij dient de zogenaamde percentage of completion (POC) methode te worden gevolgd.

Na onduidelijkheid over de POC-methode vorig jaar, heeft de commissie BBV nu een aantal handelswijzen verduidelijkt. Eén van deze handelswijzen is dat de POC-methode berekend dient te worden op de nominale waarde (en dus niet contante waarde) van de geprognostiseerde winst. De gemeente heeft dit correct toegepast voor de complexen waar winst is genomen.

Waardering "niet in exploitatie genomen gronden"

De overgangsbepaling voor de materiële vaste activa (gronden en terreinen) na de reclassificatie van niet in exploitatie genomen gronden in de jaarrekening 2016 heeft een looptijd van 4 jaar. Uiterlijk op 31 december 2019 moet een definitieve toets plaatsvinden op de marktwaarde van deze gronden tegen de geldende bestemming op het moment van de marktwaardetoets. Wordt daarbij een duurzame waardevermindering vastgesteld, dan moet deze uiterlijk 31 december 2019 leiden tot een afwaardering van deze gronden.

2.2 Sociaal domein (3-decentralisaties)

Voor het sociaal domein maken wij het onderscheid tussen:

- Zorg in Natura
- PGB's

Zorg in natura

Voor de jaarrekeningcontrole 2018 hebben wij – met inachtneming van de Audit Alert Sociaal Domein van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) – de door uw gemeente getroffen maatregelen om te komen tot een getrouwe en rechtmatige besteding van de zorg in natura (Wmo en Jeugd) geëvalueerd.

In 2018 heeft uw gemeente zelf controlewerkzaamheden uitgevoerd op de getrouwheid en rechtmatigheid van de lasten van de zorgverlening in natura. Om voldoende zekerheid te verkrijgen over de feitelijke levering van zorg aan cliënten van uw gemeente, is, evenals als in voorgaande jaren, de volgende controlemix gekozen:

- De gemeente ontvangt verantwoordingen van zorgaanbieders op basis van het landelijk controleprotocol, en verricht hierop interne-controlewerkzaamheden.
- De gemeente verricht aanvullende controlewerkzaamheden op de juistheid en rechtmatigheid van het recht op zorg en de gemeentelijke cliëntenregistratie.
- De gemeente verricht gegevensgerichte controlewerkzaamheden op de juistheid van de geldstromen en de facturatie.

Wij hebben geconstateerd dat de gemeente deze werkzaamheden heeft uitgevoerd.

Voorts merken wij op dat de gemeente geen cliententevredenheidsonderzoek heeft uitgevoerd voor jeugdzorg bij de zorgaanbieders met een omvang < € 125.000. In onze managementletter 2018 van d.d. 29 januari 2019 hebben wij gerapporteerd dat wij niet kunnen volstaan met een onderzoek uit 2017. De gemeente heeft geen controlewerkzaamheden verricht op de lasten van 2018 en heeft zodoende niet de prestatielevering, zoals opgenomen in de controleaanpak i-sociaaldomein, kunnen vaststellen.

Om die reden dienen wij deze populatie (waar geen goedkeurende controleverklaring bij is afgegeven) in zijn geheel als onzeker aan te merken. Dit betreft een onzekerheid voor Jeugdzorg € 675.000.

Daarnaast hebben wij geconstateerd dat van één zorgaanbieder inzake de WMO een oordeelonthouding bij de verantwoording van € 64.000 is verkregen. Dit leidt tot een onzekerheid voor WMO.

Bevindingen intern

Deze rechtmatigheidscontroles worden uitgevoerd om vast te stellen of de verstrekkingen rechtmatig hebben plaatsgevonden. De interne controlewerkzaamheden zijn daarmee een belangrijk hulpmiddel voor de gemeente om de interne processen te verbeteren. Gezien de kwaliteit van deze werkzaamheden, maken wij optimaal gebruik van uw eigen werkzaamheden voor de jaarrekeningcontrole. Dit betekent dat onze werkzaamheden er vooral op gericht zijn om de kwaliteit van de interne werkzaamheden te beoordelen en, indien uit onze werkzaamheden geen bijzonderheden blijken, deze interne werkzaamheden te valideren. Wij hebben deze interne controlewerkzaamheden beoordeeld en hierbij, net als in voorgaande jaren, geconstateerd dat de interne controlewerkzaamheden voor zowel de omvang als voor de diepgang van een goede kwaliteit zijn. Wij delen dan ook de conclusies die gemeente zelf heeft getrokken. Uit de interne werkzaamheden komen geen fouten naar voren.

PGB's

In voorgaande jaren heeft de accountant van het SVB een afkeurend oordeel gegeven over de PGB-verantwoording. Net als in de voorgaand jaar blijkt uit de controleverklaring die door de accountant van het SVB is afgegeven, dat er geen zekerheid kan worden verkregen omtrent de geleverde zorg in de vorm van PGB's. Om deze reden is het volledige bedrag van de door de SVB aan de zorgaanbieders betaalde kosten voor inwoners van de gemeente Aa en Hunze in 2018 wederom als onzekerheid in de controle aangemerkt. De onzekerheid bedraagt € 838.000.

Recapitulatie van de fouten en onzekerheden

In de tabellen die hierna zijn opgenomen, zijn alle fouten en onzekerheden opgenomen. Wij splitsen de fouten en onzekerheden in een beïnvloedbaar deel en een niet-beïnvloedbaar deel. Het beïnvloedbare deel betreft de fouten en onzekerheden die geconstateerd zijn en het gevolg zijn van aandachtspunten in de interne processen van de gemeente. Het niet-beïnvloedbare deel betreft de fouten en onzekerheden die voortvloeien uit de verantwoordingen danwel uit het ontbreken van verantwoordingen van de samenwerkende partijen.

Overzicht onzekerheden Sociaal Domein	2018	2017
<u>Sociaal domein: niet beïnvloedbaar</u>		
PGB's	838.000	1.105.000
Zorg in Natura Jeugd	0	190.000
Zorg in Natura WMO	64.000	0
<u>Sociaal domein: beïnvloedbaar</u>		
PGB's	0	0
Zorg in Natura Jeugd	675.000	0
Zorg in Natura WMO	0	0
Totaal aan onzekerheden	1.577.000	1.295.000
Goedkeuringstolerantie	1.881.000	1.800.000

Totaal aan onzekerheden overschrijdt de rapporteringstolerantie van € 1.881.000 niet en heeft daarmee geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring. Voor een totaaloverzicht van fouten en onzekerheden verwijzen wij naar bijlage B1.

Overzicht fouten Sociaal Domein	2018	2017
<u>Sociaal domein: niet beïnvloedbaar</u>		
Zorg in Natura Jeugd	0	33.000
Zorg in Natura WMO	0	34.000
<u>Sociaal domein: beïnvloedbaar</u>		
PGB's	0	0
Zorg in Natura Jeugd	0	0
Zorg in Natura WMO	0	0
Participatie	0	0
Totaal	0	67.000
Goedkeuringstolerantie fouten	627.000	600.000

2.3 EU-aanbesteding

De regels omtrent Europees aanbesteden zijn jaarlijks een belangrijk punt van aandacht, zowel voor de gemeente als voor ons. Voor het boekjaar 2018 heeft de gemeente, conform de gemaakte afspraken, een uitgebreide interne controle uitgevoerd om de uitgaven te toetsen aan de Europese wet- en regelgeving. Bij onze controle maken wij zoveel mogelijk gebruik van de werkzaamheden die concerncontrol uitvoert. Wij hebben, net als tijdens de controles van voorgaande jaren, geconstateerd dat de interne controlewerkzaamheden met voldoende diepgang worden uitgevoerd. Daarnaast is de documentatie van de interne controlewerkzaamheden adequaat, en blijkt uit de uitgevoerde controlewerkzaamheden voldoende kennis en kunde van de wet- en regelgeving.

Uit zowel de interne controles als uit onze controlewerkzaamheden is gebleken dat voor een bedrag van € 151.000 ten onrechte niet Europees is aanbesteed. Dit betreft de aanbesteding van onkruidbestrijding en dit is een rechtmatigheidsfout die meeweegt in ons oordeel. Voor een totaaloverzicht van fouten en onzekerheden verwijzen wij naar bijlage B1.

2.4 Voorzieningen

Uw gemeente heeft voorzieningen gevormd voor verliezen, risico's of verplichtingen die hun oorsprong vinden in het huidige boekjaar of eerdere boekjaren, maar waarvan de (verwachte) uitgaven in de toekomst liggen.

Binnen de voorzieningen maakt u conform het BBV onderscheid naar voorzieningen voor 'verplichtingen, verliezen en risico's', ter 'egalisering van kosten' ('groot onderhoud'), en 'voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is'. Vooral de voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's en de voorzieningen ter egalisering van kosten zijn naar hun aard gebaseerd op veronderstellingen en schattingen van het management en het college. Zij schatten op basis van hun kennis van de gemeente en haar omgeving in wat het effect van de te voorziene risico's, verplichtingen en kosten zal zijn in de komende jaren en wat de omvang van de voorziening moet zijn.

Wij hebben het schattingsproces beoordeeld en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Wij zijn van mening dat dit proces adequaat is en leidt tot goede schattingen.

2.5 Begrotingsrechtmatigheid

Het budgetrecht van de raad, ofwel begrotingsrechtmatigheid, is een belangrijk toetspunt in onze controle. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op de artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door de gemeenteraad zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan de gemeenteraad, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen.

Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de gemeenteraad van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van de raad.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota 2018 van de Commissie BBV.

De belangrijkste inhoudelijke aanpassing betreft de vaststelling dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Deze kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen.

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen per programma. Er is bij één programma een begrotingsoverschrijding op de lasten geconstateerd. Deze overschrijding is in te delen in de categorieën zoals genoemd in de Kadernota Rechtmatigheid 2018 (paragraaf 4.2.3). Hieruit blijkt dat in de volgende gevallen de overschrijding niet meeweegt in het accountantsoordeel:

- Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten.
- Kostenoverschrijdingen die passen binnen het beleid.
- Kostenoverschrijdingen bij opneemde regelingen.

Er is geen sprake van overschrijdingen op programmaniveau die de rapporteringstolerantie van € 100.000 te boven gaan. Wij verwijzen voor een inhoudelijke analyse van de overschrijdingen naar de analyse begrotingsrechtmatigheid, zoals opgenomen in hoofdstuk 2.1.3 van de jaarrekening 2018. Hiermee legt uw gemeente verantwoording af over de rechtmatigheid van de lasten over 2018.

2.6 SiSa

De procedure die uw gemeente moet naleven bij de aanlevering van de bestanden aan het CBS is ten opzichte van vorig jaar niet wezenlijk gewijzigd. Uw gemeente dient in een vast, voorgeschreven stramien zeven documenten aan het CBS aan te leveren. Wij hebben de SiSa-bijlage gecontroleerd op basis van de Nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2018. Hierbij evalueren wij de getrouwheid en de rechtmatigheid van de in de SiSa-bijlage verantwoorde gegevens (indicatoren).

Wij willen benadrukken dat u als gemeente zelf verantwoordelijk bent voor de volledigheid van de te verantwoorden indicatoren zoals opgenomen in de SiSa-bijlage. Indien een '0' is ingevuld, zijn wij bij uw organisatie nagegaan of deze '0' terecht is ingevuld. U hebt dit aan ons bevestigd.

De (verplichte) tabel met fouten en onzekerheden wat betreft de specifieke uitkeringen is opgenomen in bijlage B2 van dit accountantsverslag. Tijdens de controle hebben wij geen (ongecorrigeerde) financiële fouten of onzekerheden geconstateerd.

2.7 Management override of controls: geen indicaties voor management override

Het management bevindt zich in een unieke positie om de binnen de entiteit aanwezige interne-beheersingsmaatregelen te doorbreken. Zodoende is er bij elke controle sprake van een risico op 'management override'. Om dit risico te mitigeren, hebben wij controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van:

- Beïnvloeding van de schattingsuitkomsten door het management.
- Handmatige journaalposten (memoriaalboekingen) verwerkt door het management.
- Significante transacties buiten het normale verloop van de bedrijfsactiviteiten om.

Wij hebben geen indicatie voor management override verkregen.

2.8 Wet Normering Topinkomens

In de Wet Normering Topinkomens (WNT) is vastgelegd dat de externe accountant de naleving van de WNT-voorschriften inzake de bezoldiging van de topfunctionarissen en de toelichting hierbij in de jaarrekening dient te toetsen.

Wij hebben als onderdeel van de jaarrekeningcontrole vastgesteld dat de gemeente Aa en Hunze de voorschriften van de WNT in acht heeft genomen en dat de toelichting in de jaarrekening het op dit punt vereiste inzicht geeft.

2.9 Frauderisico's

De beoordeling door het college van burgemeester en wethouders van het risico van materiële fouten in de jaarrekening als gevolg van fraude of van een overtreding van wet- en regelgeving

Het college van burgemeester en wethouders is primair verantwoordelijk voor het voorkomen en ontdekken van fraude en voor de naleving van wet- en regelgeving. Recente ontwikkelingen laten zien dat de handhaving van anticorruptiewetgeving aan globalisering onderhevig is, waardoor ook gemeenten in toenemende mate te maken krijgt met anticorruptieregels.

Als onderdeel van onze controle hebben wij het college verzocht inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking zou kunnen bevatten als gevolg van fraude of van het overtreden van wet- en regelgeving (corporate compliance), inclusief de aard, omvang en frequentie van deze inschattingen, het proces dat de directie daarbij hanteert, alsook de communicatie daarover met het personeel en met de auditcommissie. Tijdens deze gesprekken heeft het college aangegeven zich bewust te zijn van frauderisico's, waaronder het belang van corporate compliance en de analyse van corruptievraagstukken. Hierbij heeft het college ook voorbeelden gegeven van de manier waarop het deze beheerst. In onze voorgaande rapportages hebben wij u geattendeerd op het belang van periodieke frauderisicoanalyses, bijvoorbeeld met gebruikmaking van de 'fraudedriehoek', als vast onderdeel van de interne-beheersingsomgeving.

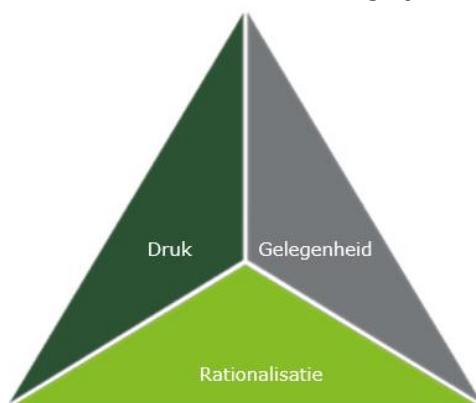
In de managementletters 2017, en 2018, hebben wij u geattendeerd op het belang van periodieke fraude-risicoanalyse. Het management van uw gemeente heeft toentertijd bevestigd dat de fraude-risicoanalyse in het voorjaar 2018 herijkt zal worden. Desalniettemin hebben wij geconstateerd dat de herijking van de interne fraude-risicoanalyse nog in 2019 moet plaatsvinden. Wij adviseren daarom uw gemeente om de fraude-risicoanalyse nog in het uiterste geval in het najaar 2019 te herijken.

Geen wijzigingen in onze initiële inschatting van het frauderisico en geen aanwijzingen voor fraude

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het college van burgemeester en wethouders, inclusief het invoeren en onderhouden van interne-beheersingsmaatregelen met betrekking tot de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving, de werking en de efficiency van de bedrijfsvoering en de naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Als accountant verkrijgen wij een redelijke, maar geen absolute zekerheid dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing. Onze controle is uitgevoerd met een hoge maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraudes hebben ontdekt.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

2.10 Overige bevindingen

De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeente zijn uiteengezet in de grondslagen van de jaarrekening 2018.

Wij hebben het door het college en de directie toegepaste proces met betrekking tot significante verslaggevingsaspecten geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Waar nodig hebben wij specialisten betrokken bij het beoordelen van de toepassing van de juiste methodiek, aannames, berekeningen en consistente toepassing van de betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggevings-voorschriften.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening

De jaarstukken 2018 van uw gemeente bestaan uit:

- Het jaarverslag 2018 (programmaverantwoording en verplichte paragrafen).
- De jaarrekening 2018 (balans met toelichting, overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting, de SiSa-bijlage en de bijlage met het overzicht van de baten en lasten per taakveld).

In het onderdeel “programmaverantwoording” van het jaarverslag dient informatie te worden opgenomen met betrekking tot de vragen: wat hebben we gedaan, wat hebben we bereikt en wat heeft het gekost? De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (over o.a. weerstandsvermogen, bedrijfsvoering, etc.) het jaarverslag.

Op basis van Nederlandse wetgeving en de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden (NVCOS) 720 is de accountant verplicht bepaalde werkzaamheden uit te voeren met betrekking tot het jaarverslag en de andere informatie die in de jaarstukken is opgenomen.

Als onderdeel van dit vereiste hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag de vereiste informatie bevat op basis van artikel 24 lid 2, artikel 25 en artikel 26 BBV.
- Wij hebben, voor zover wij kunnen beoordelen, vastgesteld dat de verklaringen van de gemeenteraad in het jaarverslag en de andere informatie zoals opgenomen in de jaarstukken verenigbaar zijn met de beweringen en verklaringen die in de jaarrekening zijn opgenomen.
- Wij hebben vastgesteld dat de verklaringen in het jaarverslag overeenstemmen met de resultaten van de uitgevoerde controlewerkzaamheden.

Kasgeldlimiet door de gemeente overschreden

De kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal en heeft betrekking op vlottende schulden met een looptijd tot maximaal 1 jaar. Wij hebben vastgesteld dat de gemeente de kasgeldlimiet in de vierde kwartaal heeft overschreden met € 988.000. Dit wordt veroorzaakt door de kasgeldlening van € 3 miljoen die per ultimo 2018 op de balans is opgenomen. Dit betreft een overschrijding van de vierde kwartaal en heeft verder geen gevolgen voor de financiële rechtmatigheid.

3. De financiële positie van uw gemeente

In dit hoofdstuk geven wij op hoofdlijnen een samenvatting van de ontwikkelingen in het vermogen en het resultaat van uw gemeente

Resultaat 2018

In het BBV, de verslaggevingsregels van gemeenten, wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Er mogen geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen worden gemuteerd.

De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming. Het gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten 2018 bedraagt € 1.726.000 nadelig. Per saldo is tussentijds € 3.379.000 onttrokken uit de reserves, zodat het uiteindelijk gerealiseerde resultaat over 2018 € 1.653.000 voordelig bedraagt. Dit resultaat is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans.

Saldo baten en lasten

Het saldo van baten en lasten in een jaar wordt weergegeven als het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten. Daarnaast kent de gemeente ook het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten plus of in de tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit de in de loop van het jaar gedane onttrekkingen uit reserves minus de tussentijdse stortingen in reserves. De stortingen danwel onttrekkingen aan reserves vinden plaats op basis van door u genomen besluiten. Het gerealiseerde resultaat is dus mede het gevolg van de politieke besluitvorming.

Concreet betekent dit voor uw gemeente het volgende.

Resultaat 2018 (bedragen * € 1.000)

De totale baten van uw gemeente bedragen:	57.779
De totale lasten van uw gemeente bedragen:	59.505
Het resultaat bedraagt dan (saldo baten en lasten programma's):	-1.726
Gedurende het jaar heeft u reeds voor diverse zaken besloten gelden te reserveren. Deze gelden zijn in de reserves gestort:	(3.542)
Tevens hebt u besloten tot het dekken van diverse uitgaven uit de reserves. Over 2018 betreft dit:	<u>6.921</u>
Per saldo reservemutaties:	<u>3.379</u>
Gerealiseerd resultaat	1.653

4. Overige aangelegenheden

In dit onderdeel geven wij een overzicht van overige aangelegenheden en bepaalde vereiste communicaties.

4.1 Update over onze eerdere tussentijdse rapportage – geen significante tekortkomingen

Onze waarnemingen met betrekking tot de interne-beheersingsmaatregelen van gemeente Aa en Hunze zijn samengevat in onze managementletter, gedateerd 29 januari 2019.

Op basis van onze jaareinde controlewerkzaamheden hebben wij voor gemeente Aa en Hunze als geheel geen significante kwetsbaarheden geïdentificeerd bij de interne-beheersingsmaatregelen voor de financiële verslaggeving.

4.2 Geautomatiseerde gegevensverwerking

Overeenkomstig artikel 2:393, lid 4 van het Burgerlijk Wetboek zijn wij verplicht om onze bevindingen te rapporteren met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van uw geautomatiseerde gegevensverwerking. Onze controle heeft geen aangelegenheden geïdentificeerd die op dit gebied aan u gerapporteerd moeten worden, anders dan de waarnemingen die zijn besproken in onze managementletter.

4.3 Onze communicatie met het management en het college

Bevestigingen van het college

Wij hebben van het college een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.

Geen meningsverschil met de management of college en geen beperking in de reikwijdte van de controle

Er zijn geen meningsverschillen met het management noch het college geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers en het college van uw gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Bijlagen

Bijlage A: Onafhankelijkheid

Bevestiging onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de "Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)" en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de gemeente in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van maatregelen om onze onafhankelijke positie te waarborgen

Deloitte beschikt over een stelsel van maatregelen om haar onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Dit stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevolmachtigden en werknemers bij Deloitte.
- Procedures voor de organisatie van periodieke trainingen inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.

- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt, waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en, indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreigingen voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling, inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde 'onafhankelijkheidsevaluatie'), wordt in het dossier opgenomen.
- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Deloitte wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een raad van commissarissenraad van commissarissen of audit-commissie, overwegen wij ook een van deze organen te raadplegen.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen wordt periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Roulatie van teamleden

Een te grote mate van vertrouwdsheid kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant, wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken. Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om deze bedreiging weg te nemen. Het kan dan ook vereist zijn om teamleden te vervangen.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties met gemeente Aa en Hunze

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Deloitte, haar gevolmachtigden en haar medewerkers en gemeente Aa en Hunze, die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken die aan u gerapporteerd dienen te worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste personen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Deloitte, een bestuurder of interne toezichthouder van Deloitte of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan gemeente Aa en Hunze of een bij gemeente Aa en Hunze betrokken persoon.

Wij hebben geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid ontvangen.

Bijlage B1: Niet-gecorrigeerde controleverschillen

Overzicht van niet-gecorrigeerde controleverschillen boven de rapportagedrempel.

De volgende niet-gecorrigeerde afwijkingen zijn gedurende onze controle geïdentificeerd:

Aard van de fouten	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen voorgaande periode	n.v.t.	n.v.t.
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen huidige periode		
Zorg in Natura Jeugdzorg	0	0
Zorg in Natura WMO	0	0
Europees aanbesteden	151.000	0
Overige fouten	0	0
Totaal fouten	151.000	0
Goedkeuringstolerantie	627.000	627.000

Aard van de onzekerheden	Rechtmatigheid	Getrouwheid
PGB's	838.000	838.000
Zorg in Natura Jeugdzorg	675.000	675.000
Zorg in Natura WMO	64.000	64.000
Overige onzekerheden	0	0
Totaal onzekerheden	1.577.000	1.577.000
Goedkeuringstolerantie	1.881.000	1.881.000

Bijlage B2: – Foutenevaluatie SiSa-bijlage

Nr.	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in Euro's	Toelichting fout/onzekerheid
OCW D9	Onderwijsachterstanden beleid 2011-2018 OAB	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
DRE DRE2C	Uitvoeringsregeling BDU verkeer en vervoer (Drenthe)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
I&W E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
SZW G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2018	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
SZW G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2017	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
SZW G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2018	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
SZW G3A	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2017	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.